

Čtvrtá neděle před Štědrým dnem – začátek adventu

Název tohoto období je odvozen od latinského slova adventus (příchod). Pro křesťany představuje advent období očekávání dvojího příchodu Krista. První příchod představuje jeho narození, ten druhý příchod Posledního soudu a Božího království. První adventní den je zároveň pro křesťany začátkem nového církevního roku, bez ohledu na civilní kalendář. Počátky slavení adventu sahají do 5. - 6. století. Od 11. století začíná adventní doba vždy první adventní nedělí, proto se jedná o pohyblivé datum. Určit správně začátek adventu je docela zábavná matematika. Během adventu proběhnou čtyři neděle. Samotný adventní čas končí každoročně odpoledne 24. prosince. V roce, kdy Štědrý den připadne na neděli, se tato neděle počítá jako čtvrtá adventní a advent začíná až 3. prosince. Letos připadá první adventní neděle na 28. listopad.

Advent by měl být dobou radostného očekávání, ale i zklidnění a tichého rozjímání. Jeho neděle si však mnozí vybavují spíše jako neděle železnou, bronzovou, stříbrnou a zlatou. Období adventu se tak stává dobou hektickou až přímo hysterickou. Nakoupit, uklidit, připravit, zajistit (a padnout).

Pojďme se řídit radou jednoho rozumného faráře, který při pohledu na uštvané návštěvnice kostela pronesl památnou větu: „*Odložte hadry na úklid, vypněte troubu a jděte se projít s manželem a dětmi někam do lesa. Je lepší mít uklizeno v duši než v obývacím pokoji.*“

Dobu adventu neodmyslitelně provázejí mnohé tradiční zvyky. K těm nejkrásnějším rozhodně patří zdobení adventního věnce. Dějiny adventního věnce nás zavedou do nejnižších sociálních vrstev obyvatel Hamburku, a to do Záchraného ústavu pro opuštěné děti, v němž působil jako pedagog a teolog J. H. Wichern. Ten v roce 1839 před Vánoce poprvé zavěsil

od stropu dřevěné kolo od vozu se svícemi, které postupně zapaloval. Denně byla během krátké pobožnosti, nejprve v polední přestávce a později za svítání, rozsvícena další svíce, a to až do Štědrého dne. Po obvodu kruhu bylo tehdy celkem 24 svící, 4 velké bílé pro neděle a 20 malých červených pro všední dny. Tento věnec tak plnil funkci adventního kalendáře pro děti, jež se každodenně ptaly, kdy už budou Vánoce, a zároveň sloužil jako didaktická pomůcka pro počítání.

V roce 1851 byla poprvé vyzdobena celá jídelna tohoto útulku jedlovými větvičkami. Stejně tak byl ozdoben i věnec. Zelené větvičky jehličnatých stromů symbolizují příslib věčného života. Tento předvánoční zvyk se šířil velmi rychle. V kostele se poprvé objevil adventní věnec v Cáchách. Ten však už měl jenom čtyři svíce.

Adventní věnec se nejprve vyskytuje v protestantském prostředí na severu Německa a postupně se rozšiřuje i do sousedních zemí. Ve 20. století se objevuje tento zvyk i v jižní, katolické části Německa a postupně se ujímá i v dalších evropských zemích. Pomocí emigrantů se dostal adventní věnec až do Severní a Jižní Ameriky.

Existuje více variant podob adventního věnce. Podle symboliky se liší například barva svíček. V protestantské církvi je tradiční barva červená. Katolická církev zdobí věnce obvykle třemi fialovými a jednou růžovou svící. Fialová barva symbolizuje dobu půstu, zatímco růžová, která se zapaluje na třetí adventní neděli, vyjadřuje radost z blízkého příchodu Krista. Bývá označována jako Gaudete, podle latinského slova pro "radujte se".

Nejpoužívanější obdobou klasického věnce se čtyřmi svíčkami je věnec zahrnující pátou bílou svíčku ve středu. Ta bývá někdy nazývána jako "Kristova svíčka" a může být zapálena na Štědrý den a Boží hod vánoční. Bílá barva reprezentuje duchovní čistotu, Ježíše Krista a Pannu Marii.

Je tradicí, že na adventním věnci jsou svíčky zapalovány proti směru hodinových ručiček.

Napsaly: Mgr. Jitka Nováková, Mgr. Ivana Tlustá